

Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomus ⁽¹⁾**COMP/39.482 – Eksoottiset hedelmät**

(2012/C 64/08)

Asia koskee yritysten Chiquita ⁽²⁾ ja Pacific ⁽³⁾, jäljempänä 'osapuolet', välistä banaanien tuonti-, markkinointi- ja myyntikartellia Kreikassa, Italiassa ja Portugalissa.

TAUSTA

Asia juontaa banaaniasiasta (COMP/39.188), jossa komissio katsoi, että kyseiset yritykset olivat osallistuneet Pohjois-Eurooppaa koskeneeseen kartelliin vuosina 2000–2002 ⁽⁴⁾.

Chiquitalle ilmoitettiin 26. marraskuuta 2007, että komission virkamiehet suorittaisivat tarkastuksen sen toimitiloissa, ja koska Chiquitalle oli jo myönnetty ehdollinen vapautus sakoista koko yhteisön alueella, sillä oli velvollisuus toimia yhteistyössä sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon mukaisesti. Komissio teki asetuksen (EY) N:o 1/2003 20 artiklan 4 kohdan mukaisia yllätystarkastuksia myös muiden hedelmiä tuovien yritysten tiloihin, mukaan lukien Roomassa toimiva Pacific Fruit Company.

KIRJALLINEN MENETTELY**Väitetiedoksianto**

Komissio antoi 10. joulukuuta 2009 väitetiedoksiannon seitsemälle osapuolille kuuluvalle oikeudelliselle yksikölle. Väitetiedoksiannossa komissio väitti, että osapuolet olivat rikkoneet SEUT-sopimuksen 101 artiklaa soveltamalla yhteen hinta- ja volyymistrategioitaan, mukaan lukien tulevat hinnat, hintatasot, hintavaihtelut ja/tai hintasuuntaukset, ja vaihtamalla tietoja tulevasta markkinakäyttäytymisestä, toimituksista, hinnoista ja volyymeista noin 18 kuukauden ajan. Komissio ilmoitti myös aikovansa määrätä sakkoja.

Tutustuminen asiakirja-aineistoon

Osapuolet saivat tutustua asiakirja-aineistoon 21. joulukuuta 2009 DVD:llä, jossa oli luettelo kaikista aineistossa olevista asiakirjoista ja heidän käytettävissään olevista asiakirjoista. Lisäksi kumpikin osapuoli sai CD-ROM-levyllä asiakirjat, joita oli käytetty vain kyseistä osapuolta vastaan vastuullisuutta käsittelevässä väitetiedoksiannon osassa ja jotka olivat luottamuksellisia toisen osapuolen suhteen. Osapuolille annettiin myös mahdollisuus tutustua komission tiloissa lausumiin, jotka oli toimitettu sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon perusteella ⁽⁵⁾.

Molemmat osapuolet toimittivat lisäksi useita pyyntöjä kilpailun pääosastolle saadakseen tutustua enemmän asiakirja-aineistoon, jossa oli noin 2 000 kappaletta luottamuksellisia tietoja. Saatuaan kieltävän vastauksen useimpien pyydettyjen tietojen osalta osapuolet esittivät pyyntönsä minulle. Kumpikin osapuoli väitti, että toisen osapuolen luottamuksellisia tietoja oli suuresti karsittu ja niistä oli vain lyhyt tiivistelmä, jonka tietoarvo oli erittäin vähäinen. Tämän vuoksi niiden oli vaikea arvioida tietojen sisältö ja/tai esittää näihin asiakirjoihin tutustumista koskeva perusteltu pyyntö.

Asiakirjoihin tutustumista koskevaa pyyntöä tutkittaessa on arvioitava kunkin pyydetyn tiedon luottamuksellisuutta ja punnittava sitä suhteessa pyynnön esittäneen osapuolen oikeutettuun etuun saada tutustua kyseiseen tietoon voidakseen käyttää oikeuttaan tulla kuulluksi. Pyydettyjen tietojen huomattavan määrän vuoksi tämä arviointiprosessi osoittautui hyvin vaihalloiseksi ja aikaa vieväksi, minkä vuoksi koko menettely viivästyi. Tämän johdosta osapuolet ehdottivat tietojen luottamuksellisuutta koskevan sopimuksen tekemistä aikaa säästävänä ja toteuttamiskelpoisena vaihtoehtona tavanomaiselle asiakirjoihin tutustumista koskevalle käytännölle. Koska tutustumista varten pyydettyjen tietojen määrä oli huomattava ja suurin osa niistä oli peräisin kyseisiltä kahdelta osapuolelta, kannatin ehdotusta ja osapuolet neuvottelivat sopimuksen, jonka ne allekirjoittivat maaliskuussa 2010. Tietojen luottamuksellisuutta koskevan sopimuksen mukaan osapuolet

⁽¹⁾ Laadittu tietyissä kilpailuasioita koskevissa menettelyissä kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan toimivaltuuksista 23 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn komission päätöksen 2001/462/EY, EHTY 15 artiklan mukaisesti (EYVL L 162, 19.6.2001, s. 21).

⁽²⁾ Chiquita Brands International Inc, Chiquita Banana Company BV ja Chiquita Italia SpA.

⁽³⁾ FSL Holding NV, Firma Leon Van Parys NV ja Pacific Fruit Company Italy SpA.

⁽⁴⁾ Alankomaat, Belgia, Itävalta, Luxemburg, Ruotsi, Saksa, Suomi ja Tanska; ks. päätöksen tiivistelmä (EUVL C 189, 12.8.2009, s. 12).

⁽⁵⁾ Chiquita sai tutustua lausumiin komission tiloissa 16. joulukuuta 2009 ja Pacific käytti oikeuttaan 18. ja 21. joulukuuta 2009.

tarjosivat asianajajalta toiselle vastavuoroisen mahdollisuuden tutustua niihin muokattuihin tietoihin, joihin toinen osapuoli oli pyytänyt saada tutustua. Tietojen tarkastelun jälkeen osapuolet pysyttivät edelleen voimassa vain ne asiakirjoihin tutustumista koskevat pyynnöt, jotka osapuolten mukaan koskivat niiden puolustautumisoikeudelle välttämättömiä tietoja. Tietojen luottamuksellisuutta koskevan sopimuksen tekemisen jälkeen siihen perustuva asiakirjoihin tutustuminen saatiin päätökseen neljässä viikossa, eikä sen johdosta noussut luottamuksellisuutta koskevia kysymyksiä. Allekirjoittanut teki toimivaltuuksiaan koskevan komission päätöksen 8 artiklan nojalla päätöksen muista pyynnöistä, jotka eivät kuuluneet tietojen luottamuksellisuutta koskevan sopimuksen piiriin.

Tämän johdosta kaikki osapuolten esittämät asiakirja-aineistoon tutustumista koskevat pyynnöt on ratkaistu.

Lisäksi kilpailun pääosasto myönsi osapuolille suullisen kuulemisen jälkeen lisämahdollisuuden tutustua muihin aineistossa oleviin asiakirjoihin.

Väitetiedoksiintoon vastaamisen määräajan pidennys

Koska osapuolet esittivät asiakirja-aineistoon tutustumista koskevia lisäpyyntöjä ja niiden tutkiminen vei aikaa, mukaan lukien tietojen luottamuksellisuutta koskevan sopimuksen tekeminen ja täytäntöönpano, osapuolille myönnettiin lisää aikaa väitetiedoksiintoon vastaamiseksi.

Chiquita ja Pacific vastasivat määräajan kuluessa.

SUULLINEN MENETTELY

Suullinen kuuleminen

Chiquita ja Pacific käyttivät oikeuttaan tulla kuulluiksi suullisessa kuulemisessa, joka järjestettiin 18. kesäkuuta 2010.

MUUT MENETTELYÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET

Yhteydenpidon luottamuksellisuuden suoja

Menettelyn kulun aikana toinen osapuoli pyysi tiettyjen asiakirjojen poistamista asiakirja-aineistosta vedoten yhteydenpidon luottamuksellisuuden suojaan. Eräät asiakirjat poistettiin aineistosta, mutta kilpailun pääosasto säilytti aineistossa erään asiakirjan, vaikka se hyväksyi tilapäisesti osapuolen luottamuksellisuusväitteet.

Kyseinen osapuoli pyysi kuulemismenettelystä vastaavaa neuvonantajaa esittämään myös tämän asiakirjan poistamista asiakirja-aineistosta. Karen Williams, joka toimi tuolloin kuulemismenettelystä vastaavana neuvonantajana, katsoi, että pyyntö ei liittynyt neuvonantajan toimivaltuuksista annetun päätöksen säännöksiin eikä muodollinen päätös ollut sen vuoksi mahdollinen. Näin ollen Karen Williams toimitti 18. joulukuuta 2009 ainoastaan epäviralliset huomautuksensa, joissa hän yhtyi kilpailun pääosaston kantaan.

Koska en ole saanut huomautuksia tältä osin, katson, että tämä kysymys on ratkaistu.

Tutustuminen ostajien vastauksiin

Osana asiakirjoihin tutustumisesta esittämiään lisäpyyntöjä toinen osapuoli pyysi saada tutustua yksittäisten ostajien tietopyyntöihin antamien vastausten ei-luottamuksellisiin versioihin saatavilla olevien tavanomaisten vastaustiivistelmien sijaan.

Periaatteessa osapuolille olisi myönnettävä oikeus tutustua kaikkiin komission asiakirja-aineistoon sisältyviin asiakirjoihin lukuun ottamatta sisäisiä asiakirjoja, muiden yritysten liikesalaisuuksia tai muita luottamuksellisia tietoja. Viimeksi mainitussa tapauksessa komissio voi esimerkiksi asettaa saataville tiivistelmät tietopyyntöihin saamistaan vastauksista suojellakseen niihin sisältyviä luottamuksellisia tietoja. Perustelluissa tapauksissa se voi tehdä niin myös omasta aloitteestaan⁽¹⁾. Vaikka yrityksillä on oikeutettu etu suojella luottamuksellisia tietoja, kyseinen etu on tasapainotettava suhteessa puolustautumisoikeuksiin⁽²⁾.

⁽¹⁾ Asia T-5/02, *Tetra Laval BV v. komissio*, Kok. 2002, s. II-4381, 101 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

⁽²⁾ Asia T-410/03, *Hoechst v. komissio*, Kok. 2008, s. II-881, 153 kohta; asia T-36/91, *ICI v. komissio*, Kok. 1995, s. II-1847, 98 kohta.

Tässä asiassa epäilin, vastasivatko kaikki ei-luottamukselliset tiivistelmät tarkasti saatuja vastauksia. Tämän vuoksi osapuolelle annettiin parempi versio eräistä tiivistelmistä ja pyysin kilpailun pääosasto antamaan osapuolen tutustuttavaksi kaksi asiakirja-aineistossa olevaa ei-luottamuksellista versiota. Osapuolelle ei kuitenkaan annettu ei-luottamuksellisia versioita alkuperäisessä muodossaan, sillä kilpailun pääosasto teki omaaloitteisesti niihin poistoja perustelematta asiaa ⁽¹⁾.

Vaikka tämä puute ei ehkä olekaan oikeusturvan mukaista, kyse ei kuitenkaan ole osapuolten puolustautumisoikeuksien rikkomisesta. Komissio ei nojautu päätösluonnoksessaan kyseisiin ostajien vastauksiin. Ei myöskään ole selvää, että poistetuista tiedoista olisi ollut hyötyä osapuolen puolustautumisen kannalta ⁽²⁾.

PÄÄTÖSLUONNOS

Tarkasteltuani päätösluonnosta katson, että siinä käsitellään ainoastaan sellaisia väitteitä, joista osapuolet ovat voineet esittää näkemyksensä ⁽³⁾.

Katson, että osapuolten kuulemisen jälkeen rikkomisen kesto on päätösluonnoksessa lyhennetty 18 kuukaudesta noin 9 kuukauteen. Lisäksi kilpailun pääosasto on suositellut, ettei Chiquitalle myönnettyä sakoista vapauttamista peruutettaisi.

Edellä esitetyn perusteella katson, että kaikkien menettelyyn osallistuneiden oikeutta tulla kuulluksi on kunnioitettu.

Brysselissä 10 päivänä lokakuuta 2011.

Michael ALBERS

⁽¹⁾ Ks. *Tetra Laval BV v. komissio*, 101 kohta.

⁽²⁾ Ks. *Tetra Laval BV v. komissio*, 109 ja 115 kohta.

⁽³⁾ Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan toimivaltuuksista tehdyn päätöksen 15 artikla.